

ת"פ 52677/08/18 - מדינת ישראל נגד איציק חזיזה חברה לעבודות בניה בע"מ, חזיזה איציק

בית דין אזורי לעבודה בבאר שבע
ת"פ 52677-08-18 מדינת ישראל נ' איציק חזיזה
חברה לעבודות בניה בע"מ ואח'

בפני כבוד סגן הנשיא השופט צבי פרנקל
בעניין: מדינת ישראל
ע"י ב"כ עו"ד בוריס סברדליק

המאשימה

נגד

1. איציק חזיזה חברה לעבודות בניה בע"מ
2. חזיזה איציק

הנאשמים

גזר דין

1. בהכרעת הדין מיום 17.3.19 הרשעתי את הנאשמים לאור הודאתם בכל האישומים שיוחסו להם בכתב האישום, עבירות לפי פקודת הבטיחות בעבודה וחוק ארגון הפיקוח על העבודה ותקנותיו. על פי כתב האישום הנאשמת הייתה בתקופה הרלוונטית לכתב האישום חברה בע"מ שעסקה בין היתר בפרויקטים בתחום הבניה וביצעה עבודות בניה בפרויקט פסגת הרובע ברח' יהלום 20 בעפולה. הנאשם היה בתקופה הרלוונטית לכתב האישום מנהלה ובעל המניות הרשום של הנאשמת.

2. על פי כתב האישום ביום 10.1.17 נערך ביקורשל מפקחי העבודה באתר הבניה בו הנאשמת ביצעה את עבודות הבניה ונמצאו העבירות הבאות והליקויים הבאים:

א. הנאשמת לא המציאה למפקח האזורי תוך שבעה ימים לאחר תחילת הבניה הודעה בכתב המציינת את הפרטים הבאים; שם המבצע ומען הדואר שלו, מקומה ומהותה של הבניה ופרטים אחרים.

ב. הנאשמת לא דאגה כי כל עבודות הבניה יתבצעו בהנהלתו הישירה והמתמדת של מנהל העבודה, ולא הודיעה למפקח האזורי עם התחלת פעולת הבניה אודות שמו, גילו, מענו והשכלתו של מנהל העבודה.

ג. הנאשמת לא הציגה במקום בולט לעין באתר, שלט המפרט את שם מבצעת הבניה, שם מנהל עמוד 1

העבודה, מענם ומהות העבודה המבוצעת.

ד. הנאשמת לא גידרה משטח עבודה ומדרכת מעבר שמהם עלול אדם ליפול לעומק העולה על 2 מטר.

ה. אזני היד לא הותקנו כנדרש בתקנות.

ו. הנאשמת לא התקינה און יד ואון תיכון כנדרש מסביב לפתח רצפה, במשטח עבודה, במדרכת מעבר, ברצפת פיגום, בגג, במסלול מדרגות או פיר מעלית.

ז. הנאשמת לא גדרה באון יד ואון תיכון את חלל קיר ששפתו החתונה נמוכה מ-90 ס"מ מעל לרצפה, למשטח עבודה או למדרכת מעבר שלידם או שדרכם עלול אדם ליפול לעומק העולה על 2 מטרים.

ח. הנאשמת לא רשמה בפנקס הכללי דין וחשבון על כל בדיקת פיגום שמהם עלול אדם ליפול לעומק של 2 מטרים.

ט. ברשות הנאשמת נמצא סולם שארכו עולה על 2 מטרים ולא היה גבוה במטר אחד לפחות מהנקודה הגבוהה ביותר שאליה מגיע המשתמש בו.

י. הנאשמת לא חיזקה סולם העולה על 2 מטרים, בברגי קשירה כל 1.5 מטר לפחות, או חיזוקי עץ אחוריים במרחק האמור.

יא. שלבי סולם העץ של הנאשמת לא היו בחוזק מתאים נתונים היטב בתוך הזקפים או תמוכים על ידי גזרי עץ המחברים היטב לזקפים משלב לשלב.

יב. הציוד ומיתקנים חשמליים הנמצאים או המותקנים באתר לא התאימו לדרישות חוק החשמל.

יג. הציוד ומתקני החשמל לא הוחזקו תקינים במהלך כל העבודה באתר.

יד. הנאשמת לא מסרה מידע עדכני לעובדים בדבר סיכונים במקום.

טו. הנאשמת לא קיימה הדרכה לעובדים בדבר מניעת סיכונים והגנה מפניהם.

טז. הנאשמת לא ניהלה פנקס הדרכה במקום העבודה ללא הפרטים הנדרשים.

יז. הנאשמת לא מסרה תמצית מידע בכתב לעובדים בדבר הסיכונים במקום העבודה או בכל מקום שעליו עלול להיחשף העובד.

יח. הנאשמת העסיקה עובדים ללא הדרכה, והשתמשה בחומר או בציוד שיש בהם סיכונים ללא שניתנו לגביהם מידע והדרכה, ולא נעשו סימונים, בהתאם לתקנות.

הרשעתי את הנאשמת בהפרת הוראות החוק הבאות:

- א. אי מסירת הודעה בכתב על ביצוע הבניה, בניגוד לסעיף 192(א) ו-225 לפקודת הבטיחות בעבודה (נוסח חדש), התש"ל-1970 (להלן: "**הפקודה**").
- ב. אי מינוי מנהל עבודה, ואי הודעה בכתב על מינוי, בניגוד לסעיפים 2(א) ו-2(ב) לתקנות הבטיחות בעבודה (עבודות בניה), התשמ"ח-1988 (להלן: "**התקנות**") וסעיפים 191 ו-225 לפקודה.
- ג. אי הצגת שלט באתר עם הפרטים הנדרשים, בניגוד לתקנה 7 לתקנות וסעיפים 191 ו-225 לפקודה.
- ד. אי גידור מקומות שמהם עלול אדם ליפול בעומק של 2 מטר, בניגוד לתקנה 5(ג) ו-9(א) לתקנות וסעיפים 191 ו-225 לפקודה.
- ה. אי תקינות אזני יד, בניגוד לתקנה 5(ג) ו-10 לתקנות וסעיפים 191 ו-225 לפקודה.
- ו. אי התקנת אذن יד ואזן תיכון מתאימים ובחוזק נאות במקומות הנדרשים, בניגוד לתקנה 5(ג) ו-79(1) לתקנות וסעיפים 191 ו-225 לפקודה.
- ז. אי גידור באזן יד ואזן תיכון מתאימים ובחוזק נאות במקומות הנדרשים, בניגוד לתקנה 5(ג) ו-80 לתקנות וסעיפים 191 ו-225 לפקודה.
- ח. אי רישום בדיקת פיגום בפנקס הכללי בניגוד לתקנה 5(ג) ו-20(ג) לתקנות וסעיפים 191 ו-225 לפקודה.
- ט. אי תקינות סולם כנדרש, בניגוד לתקנה 5(ג) ו-73(א) לתקנות וסעיפים 191 ו-225 לפקודה.
- י. אי תקינות סולם כנדרש, בניגוד לתקנה 5(ג) ו-76 לתקנות וסעיפים 191 ו-225 לפקודה.
- יא. אי תקינות סולם כנדרש, בניגוד לתקנה 5(ג) ו-78(א) לתקנות וסעיפים 191 ו-225 לפקודה.
- יב. ציוד, אביזרים ומיתקנים חשמליים שבאתר לא התאימו לדרישות חוק החשמל, בניגוד לתקנה 5(ג) ו-163(א) לתקנות וסעיפים 191 ו-225 לפקודה.
- יג. אי תקינות הציוד ומתקני חשמל במהלך העבודה באתר, בניגוד לתקנה 5(ג) ו-163(ב) לתקנות וסעיפים 191 ו-225 לפקודה.
- יד. אי מסירת מידע לעובדים בדבר הסיכונים, בניגוד לתקנה 1, 2, ו-15 לתקנות ארגון הפיקוח על

העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999.

טו. אי הדרכת עובדים בדבר סיכונים והגנה מפניהם, בניגוד לתקנה 1, 3(א) ו-15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999.

טז. אי ניהול פנקס הדרכה במקום העבודה, בניגוד לתקנה 1, 6 ו-15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999.

יז. אי מסירת תמצית מידע בכתב בדבר סיכונים בעבודה, בניגוד לתקנה 1, 7 ו-15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999.

יח. העסקת עובד במקום עבודה ללא הדרכה ואי הספקת אמצעי מיגון נדרשים, וכן שימוש בחומר או בצידוד שיש בהם סיכונים, בניגוד לתקנה 1, 10 ו-15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999.

הרשעתי את הנאשם בכך שלא נקט אמצעים סבירים ונאותים למניעת העבירות והליקויים שביצעה הנאשמת, עבירות על פי סעיף 222; סעיף 36(ה) לחוק הארגון הפיקוח על העבודה.

תקנה 5(ג) לתקנות ותקנה 1 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים) התשנ"ט-1999.

סעיף 192 לפקודה תקנה 2, 7 9(א), 10, 79(1), 80, 20(ג), 73(א), 76, 78(א), 163 לתקנות.

תקנה 2, 3, 7, ו-10 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים), התשנ"ט-1999.

סעיף 225 לפקודה ותקנה 15 לתקנות ארגון הפיקוח על העבודה (מסירת מידע והדרכת עובדים) התשנ"ט-1999.

3. ב"כ המאשימה ביקש לגזור על הנאשמת 50% מהקנס העונשי בגין כל עבירה בה הורשעה ובסך הכל ₪ 203,400 וכן ביקש לחייב את הנאשמת להתחייב להימנע מביצוע העבירה במשך שלוש שנים כאשר גובה ההתחייבות יעמוד על הקנס המקסימלי - ₪ 406,800.

ב"כ המאשימה ביקש לגזור על הנאשם, 50% מהקנס העונשי בגין כל עבירה, ובסך הכל ₪ 182,500 וכן ביקש שהנאשם יתחייב להימנע מהעבירות בהן הורשע ויחתום על התחייבות בסך של ₪ 306,000.

4. הנאשמים ביקשו באמצעות הנאשם להקל בעונשם לאור מצבם הכלכלי. הנאשם תיאר את מצבו האישי ובכלל זה הליך גירושין שעבר ומצב כלכלי קשה עם חובות של מאות אלפי שקלים.

5. במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין יש לגזור את העונש ביחס הולם בין חומרת המעשה בנסיבותיו

ומידת אשמתו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו.

הנאשמים הורשעו בעבירות של דיני בטיחות בעבודה וחוק הפיקוח על העבודה. דינים שנועדו להבטיח סביבת עבודה בטוחה, למנוע תאונות עבודה ולשמור על חיי ושלמות גופו של מי שנמצא במקום העבודה ומבצע את עבודתו.

רק לאחרונה התייחס בית המשפט העליון בבג"ץ 5215/17 **קו לעובד נ' משרד העבודה והרווחה** פסק הדין מיום 7.4.19 לחשיבות של חוק ארגון הפיקוח על העבודה.

בסעיף 2 לפסק הדין כתבה כב' השופטת דפנה ברק-ארז:

"חוק ארגון הפיקוח על העבודה, התשי"ד-1954 (להלן: חוק הפיקוח או החוק) נועד להגן על שלומם ובטיחותם של עובדים ועוברי אורח במקומות עבודה. שרת העבודה (כתוארה אז) גולדה מאיר היטיבה לתאר את תכליתו בעת הדיון שהתקיים במליאת הכנסת ביום 24.5.1954 לקראת הצבעה על הצעת החוק ב"קריאה ראשונה":

"הפועל העברי ידע מאז ומתמיד לעמוד על תנאי עבודה, על תנאים סוציאליים כגון חופשה שנתית, תגמולים וכו', אך לא תמיד ידע לעמוד על זכותו העיקרית, היינו על זכותו לחיות, לפרנס את עצמו ואת משפחתו ולא להיות לנכה ולא להביא את אשתו לידי אלמנות ואת ילדיו לידי יתמות, מסיבות שאפשר למנוע בעדן [...] אין להשלות עצמנו באמונה, שאם ינקטו אמצעי זהירות מקסימליים והמנגנון שהחוק בא להקימו יהיה היעיל ביותר - נמנע את כל התאונות. מה שאפשר לעשות הוא למנוע את התאונות שיד אדם בהן" (ד"כ התשי"ד 1739-1741).

הדברים יפים ממש כביום אמירתם - ואין צריך לומר שכך הוא לגבי כלל העובדים הבונים את הארץ, מכאן ומשם."

העבירות בהן הורשעו הנאשמים הן עבירות בעל אופי כלכלי.

בדב"ע נו/3-8 מדינת ישראל נ' החברה לחקלאות בגליל העליון 1988 בע"מ, ניתן ביום 10.6.96 קבע בית הדין הארצי:

"אכן, מטרת הענישה על־פי פקודת הבטיחות היא למנוע תאונות בעבודה, ובכך להגן על חיי אדם ולחסוך את ההשלכות הכלכליות החמורות של תאונות בעבודה, בין היתר: עלות איבוד ימי עבודה; הוצאות עבור פיצוי לעובד וטיפולו הרפואי; הנטל הרובץ על מערכת הבריאות לטפל בנפגעי תאונות עבודה והעלות של שיקום נפגעי עבודה. אין מקום ליחס סלחני או זלזול בחיי העובד ובבטיחותו בעבודה."

בדב"ע ל/2-8 החברה לבנין נ' מדינת ישראל, קבע בית הדין הארצי כי -

"בתי־הדין לעבודה קיימים על־מנת לתרום את חלקם באכיפתם של דיני העבודה, וכשמדובר בחוקים עונשיים יעשו בתי־הדין את המוטל עליהם לשם קידום המטרה שהמחוקק קיווה להשיג באמצעות אותם החוקים ובמקרה שלנו - קידום הבטיחות בעבודה... ברור שבעברות על חוק שעניינו בטיחות בעבודה, המטרה העיקרית של הענישה היא להרתיע עבריינים בכוח. בעבירה שאינה תוצאה של חולשת דעת רגעית או פעולת יצרים, אלא עבירה המתקרבת באופיה לסוג העבירות הכלכליות שהדרך הטובה ללחום בהן היא לעשותן 'בלתי כדאיות מבחינה כלכלית'... ברור שגודל הקנס הוא הקובע את מידת ההרתעה". (הדגשות אינן במקור).

בע"פ 1002/04 רזפול בע"מ נ' מדינת ישראל ניתן ביום 27.3.06 קבע בית הדין הארצי:

"יש לייחס חשיבות רבה לשמירת הוראות הבטיחות בעבודה ולכן אי עמידה באותן הוראות מהווה עבירה מסוג העבירה המוחלטת שאין צורך להוכיח כוונה או פחות ממנה כמו רשלנות, עצימת עיניים וכד' תפקידו של בית הדין לעבודה להרתיע מעבידים מאי קיום ההוראות שבפקודת הבטיחות בעבודה בדקדקנות ואף לילך על הצד המחמיר."

החקיקה הרחבה בתחום הבטיחות בעבודה מטילה על המעסיק או האחראי במקום את האחריות לדאוג לכך, כי מקום העבודה יהיה בטוח וכל כלי העבודה והאביזרים במקום העבודה ושיטות העבודה יהיו תקינים. כמו כן, על המעביד או האחראי לפקח על ביצוע הוראות הבטיחות.

ראו את גזר דינה של השופטת אופירה דגן-טוכמכר בת"פ (ת"א) 57761-02-14 מדינת ישראל נ' אפרידר יוזמה והשקעות בע"מ מיום 17.11.16 וכן ראו את גזר דינו של השופט אסף הראל בת"פ (חי') 19432-07-15 מדינת ישראל נ' עדן לבונה - בניין השקעות וייזום (2000) בע"מ מיום 12.1.2017 (להלן: עדן לבונה).

6. הקנס המירבי שניתן להטיל בגין כל אחת מהעבירות לפי פקודת הבטיחות בעבודה, בהתחשב בכך שעשויות היו לגרום לחבלת גוף או למוות, עומד על 29,200 ₪ (סעיף 225 לפקודת הבטיחות בעבודה וסעיף 61(א)(2) לחוק העונשין). הקנס המירבי בגין כל אחת מעבירות ההדרכה הנקובות בתקנות הפיקוח על העבודה עומד על 14,400 ₪ (תקנה 15 לתקנות אלה וסעיף 61(א)(1) לחוק העונשין). הנאשמת הורשעה ב- 13 עבירות לפי פקודת הבטיחות בעבודה וב- 5 עבירות לפי תקנות ארגון הפיקוח על העבודה. הנאשם הורשע 10 עבירות לפי פקודת הבטיחות בעבודה ב- 4 עבירות לפי תקנות ארגון הפיקוח על העבודה.

7. גובה הקנס המקסימלי שיש לגזור על הנאשמת הוא 406,800 ₪ ועל הנאשם 349,600 ₪.

בע"פ 53735-06-16 חיים גרינברג נגד מדינת ישראל (ניתן ביום 14.9.2018) כתבה השופטת סיגל דוידוב-מוטולה בסעיף 67 לפסק הדין לגבי מדיניות הענישה הנהוגה, להלן הסעיף כלשונו:
עמוד 6

" אשר למדיניות הענישה הנהוגה נציין כי בפסיקת בית הדין הארצי נדונו מקרים לא רבים של עבירות מתחום הבטיחות בעבודה, ורובם מהשנים הראשונות שלאחר הקמתו. בעניין החברה לבניין אושר קנס בשיעור 50% מהקנס המירבי. בדב"ע (ארצי) לא/8-21 מדינת ישראל - אהרון וייס, פד"ע ג 151 (1971) נפסק קנס בשיעור 40% מהקנס המירבי. בעניין החברה לחקלאות הוטל קנס בשיעור כ- 35% מהקנס המירבי (אך זאת בין היתר בהתחשב בגובה הקנס שביקשה המאשימה בבית הדין האזורי). בדב"ע (ארצי) לא/8-17 גלחא (1960) בע"מ - מדינת ישראל, פד"ע ג 19 (1971) נפסקו קנסות של כמחצית מהקנס המירבי. בעניין שמיר נפסק קנס בשיעור קרוב ל - 50% מהקנס המירבי. בדב"ע (ארצי) נז/3-8 מדינת ישראל - קיבוץ יחיעם, פד"ע לא 203 (1998) נפסק קנס בשיעור 35% מהקנס המירבי. רשימה זו אינה מלאה ומוכן שיש לקחת בחשבון גם את מהות העבירות בהן הורשעו הנאשמים בכל אחד מהמקרים, ואת נסיבות המקרים בכללותן.

בפסקי דין אזוריים נקבע כי הטווח הראוי הוא בין 30% ל - 50% מגובה הקנס המירבי (ראו למשל את ת"פ (אזורי ת"א) 57761-02-14 מדינת ישראל - אפרידר יוזמה והשקעות בע"מ (17.11.16) - אך זאת בעבירה שהודגש כי אינה יוצרת סכנה ברורה ומיידית לשלום העובדים) או בין 35% ל - 55% מגובה הקנס המירבי (ת"פ (אזורי חי') 47159-01-15 מדינת ישראל - ריאד אסמעיל ברבור (9.6.17)). בעניין רזפול הדגיש בית הדין, מפי השופטת (כתוארה אז) ורדה וירט-ליבנה, כי "תפקידו של בית הדין לעבודה להרתיע מעבידים מאי קיום ההוראות שבפקודת הבטיחות בעבודה בדקדקנות ואף לילך על הצד המחמיר". בעניין החברה לבניין אף צוין כי "הקנס הראוי הוא לפחות מחצית הקנס המירבי".

8. בעת קביעת מחתם הענישה יש לקחת בחשבון גם את הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. במקרה שבפנינו לא נגרם נזק ויש לתת לכך משקל וכן העבירות בוצעו בפרק זמן מצומצם ביותר, ראו בעניין זה את סעיף 23 בגזר דינו המקיף של השופט אסף הראל בעניין עדן לבונה שהוזכר לעיל.

לאור הנסיבות האישיות של הנאשם והעובדה שהוא הודה בהזדמנות הראשונה, אני קובע שהנאשמים ישלמו 30% מגובה הקנס המירבי, כך שהנאשמת תשלם סך של 122,040 ₪ והנאשם סך של 104,880 ₪.

הנאשמים ישלמו את הקנס ב-60 תשלומים שווים.

הנאשמת תשלם בכל תשלום סך של 2,034 ₪ והנאשם ישלם בכל תשלום סך של 1,748 ₪.

את התשלום הראשון ישלמו הנאשמים לא יאוחר מיום 1.7.19 ובכל 1 בחודש שלאחר מכן.

אם אחד התשלומים לא ייפרע במועד, יעמוד מלוא הקנס לפירעון מיידי. כמו כן ובנוסף, יחתמו הנאשמים יחד ולחוד על התחייבות להימנע מביצוע העבירות בהן הורשעו בסך של 29,900 ₪ כל אחד למשך שלוש שנים.

אם הנאשמים לא יחתמו על התחייבות עד ליום 1.7.19 כל אחד מהם ישלם קנס נוסף של 10,000 ₪.

9. הנאשמים מופנים למזכירות בית הדין לקבלת שוברים וחתימה על ההתחייבות.

10. זכות ערעור כדין.

11. לבקשת הצדדים גזר הדין ישלח אליהם. תשומת לב המזכירות לכתובת שמסר הנאשם בדיון ביום 29.4.19.

ניתן היום, כ"ו ניסן תשע"ט, 01 מאי 2019, בהעדר הצדדים.